Fylkesmannen i Trøndelag
Tröndelagen fylhkenålma

Vår dato: 07.08.2019
Vår ref: 2019/9600
Deres dato: 02.08.2019
Deres ref:

Simon Gåsbakk
Trotlandsvegen 63
7213 GÅSBAKKEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Avslag på søknad om skadefelling av ei gaupe i deler av Melhus kommune

Simon Gåsbakk søkte den 2. august 2019 kl. 11:00 muntlig om skadefellingstillatelse på ei gaupe i tilknytning til inngjerdet utmarksbeite på Gåsbakken i Melhus kommune. Den muntlige søknaden ble fulgt opp av en skriftlig søknad på e-post kl. 17:27 samme dag. Fylkesmannen i Trøndelag avslår søknaden om skadefellingstillatelse på 1 (ei) gaupe i tilknytning til inngjerdet utmarksbeite på Gåsbakken. Avslaget ble meddelt muntlig til Simon Gåsbakk fredag den 2. august 2019 kl. 11:00.

Bakgrunnen for søknaden
Simon Larsen søker med bakgrunn i funn av et lam dokumentert drept av gaupe i tilknytning til inngjerdet utmarksbeite på Gåsbakken i Melhus kommune. Statens naturoppsyn (SNO) sin rovviltkontakt undersøkte kadaveret den 1. august, og opplysninger innlagt av rovviltkontakten i rovbase.no bekrefter opplysningene i søknaden.

Lovgrunnlaget
Fylkesmannens myndighet til å gi skadefellingstillatelse på gaupe reguleres i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 b.

Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge vedtok den 28. mai 2019 kvote på fem betingede skadefellingstillatelser på gaupe. Av kvoten på fem gauper er ei gaupe påkjørt av bil og skal, i henhold til rovviltforskriftens § 7, siste ledd, belastes kvoten. Dette betyr at gjenværende skadefellingskvote for gaupe i region 6 nå er fire gauper.

I naturmangfoldlovens § 18 står det blant annet:
«§ 18. Annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk ….

b) For å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.»

Rovviltforskriftens § 9 sier følgende:
«§ 9. Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til
a) Områdets betydning som beitemark
b) Skadenes omfang og utvikling
c) Potensialet for fremtidige skader
d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Prinsipper for offentlig beslutningstaking
Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):
«*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur*».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, herunder sørsamisk reindrift, jf. nml. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser også til rovviltnemndas vurderinger av nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe den 28. mai 2019.

Ifølge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1679-2019 ble det registrert 15,5 ynglinger av gaupe før jakt i 2019 i region 6 Midt-Norge. Region 6 er dermed godt over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger. Gjennomsnittlig antall familiegrupper av gaupe i region 6 de siste tre årene (2017-2019) er på 16,5; også det godt over bestandsmålet. NINA introduserte i 2011 en prognosemodell for framskriving av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Beregninger gjort i NINA Rapport 1679 ved bruk av prognosemodellen viser at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet også før jakt i 2020 (antall familiegrupper før jakta i 2020). Med bakgrunn i data fra NINA Rapport 1679 anser Fylkesmannen i Trøndelag kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Skadeområdet ligger innenfor forvaltningsområdet for gaupe, jf. forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 utarbeidet av rovviltnemnda for region 6 Midt-Norge. På bakgrunn av kunnskap innhentet fra det nasjonale overvåkingsprogrammet, NINA-rapport 1679, Rovdata og forvaltningsplanen, samt opplysninger om den aktuelle skaden fra rovbase.no, samtaler med søker, selve søknaden og nemndas vedtak av 28. mai 2019 anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8, er godt nok til å fatte vedtak i saken. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap

tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En eventuell felling hadde, i henhold til rovviltforskriftens § 7, siste ledd, blitt belastet kvoten for betingede skadefellingstillatelser, slik at den samlede belastningen for gaupebestanden hadde ikke økt. Gaupe bestanden er også godt over regionens bestandsmål. Nml. § 10 tillegges derfor liten vekt ved behandlingen av søknaden. Søker har fått avslag på sin søknad om skadefellingstillatelse, og fylkesmannen anser dermed ikke at naturmangfoldlovens §§ 11 - 12 som relevant i denne saken.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon
Bestanden av gaupe i region 6 lå før jakt i 2019 godt over bestandsmålet for regionen på 12 årlige familiegrupper, jf. NINA rapport 1679. NINAs prognosemodell indikerer at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet for gaupe også i 2020. Rovviltnemnda skriver i vedtak av 28. mai 2019 at terskelen for innvilgelse av skadefelling differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering, jf. forvaltningsplanen. Rovviltnemnda har i forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 sagt at omsøkte skadefellingsområdet ligger innenfor forvaltningsområdet for gaupe.

Selv om terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelser på gaupe innenfor forvaltningsområdet for gaupe er høyere enn utenfor, er terskelen for å innvilge søknader om skadefelling av gaupe generelt lav i region 6. Ved vurdering av om det skal gis skadefellingstillatelse skal det legges vekt på føringene i regionens forvaltningsplan for rovvilt. Terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse skal være høyere innenfor forvaltningsområdet enn i områder utenfor forvaltningsområdet. Samtidig skal det tas hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Skadeområdet har stor betydning som beitemark for saueeier. Imidlertid er det i dette tilfellet kun dokumentert et lam tatt av gaupe i dette området, slik at det ikke er snakk om en akutt pågående skadesituasjon. Skadenes omfang og utvikling gir derfor ikke grunnlag for å innvilge søknaden. Melhus kommune har hatt svært få skader forvoldt av gaupe de siste årene. Før denne skaden har det kun blitt dokumentert skader forvoldt av gaupe tre ganger tidligere de siste ti årene, to sauer tatt av gaupe i 2009 og 2010 og ei geit i 2018. Med bakgrunn i dette, samt saueeiers lille besetning, vurdere Fylkesmannen potensialet for fremtidige skader som forholdsvis liten. Men skadeområdet ligger innenfor forvaltningsområdet, og noen skader forvoldt av gaupe må påregnes.

Muligheten til å gjennomføre forebyggende tiltak er begrenset. Besetningen beiter på inngjerdet utmarksbeite, slik at tidlig nedsanking er ikke aktuelt. Søker har søkt om midler til akutt forebyggende tiltak. Denne søknaden vil bli besvart skriftlig så raskt som mulig i eget vedtaksbrev.

Søknaden om skadefellingstillatelse på ei gaupe avslås. Avslaget begrunnes med begrenset skadeomfang, forholdsvis lite potensiale for fremtidige skader, samt at skadeområdet befinner seg innenfor forvaltningsområdet for gaupe og noen skader forvoldt av gaupe må påregnes.

Fylkesmannens vedtak
Med hjemmel *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9* har Fylkesmannen i Trøndelag fattet følgende vedtak:

- Søknaden fra Simon Gåsbakk om skadefellingstillatelse på ei gaupe i deler av Melhus kommune avslås.

Klagerett
I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Klima- og miljødirektør

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Melhus kommune Rådhusveien 2 7224 MELHUS